

Notitie

Bosgroep Zuid Nederland
www.bosgroepen.nl

Natuurinrichtingsproject Landgoed Wellenseind – gemeente Reusel-De Mierden

Aan: Omgevingsloket
CC: /
Van: Pieter Cox – Bosgroep Zuid Nederland
Datum: 1-4-2019
Status: Definitief
Contactpersoon: Pieter Cox
Projectnummer: 16327115_113

Aanleiding

Het bestemmingsplan voor Landgoed Wellenseind voorziet in een aantal ontwikkelingen die bijdragen aan de duurzame instandhouding van het landgoed. In het kader van dit bestemmingsplan is een inrichtings- en beeldkwaliteitsplan opgesteld (*Preadium, 2015*). De ontwikkelingen bestaan enerzijds uit investeringen in cultuurhistorische, waterhuishoudkundige, ecologische en landschappelijke waarden en anderzijds uit investeringen in nieuwe economische dragers. Hierin zijn compensatiemaatregelen opgenomen, welke zijn ondersteund en opgelegd door provincie Noord-Brabant. De overeengekomen maatregelen voor compensatie zijn opgenomen in bijlage 5 en zijn gesitueerd op kadastraal perceel A791, A794 en A798. In bijlage 1 is de ligging van het landgoed weergegeven.

Aan de hand van de compensatiemaatregelen is een aanvraag ingediend voor de Subsidieregeling biodiversiteit en leefgebieden Noord-Brabant en is beschikt. Het project omvat meerdere compensatiemaatregelen, aangevuld met het herstel en aanleg van een poel. Het project wordt in 2018 uitgevoerd. In 2017 is daarom een vergunningaanvraag wet natuurbescherming ingediend. Op 28 december 2017 is hierover een positief besluit genomen en is men voornemens de gevraagde vergunning te verlenen (kenmerk Z/055024). Belanghebbende kunnen tot en met 8 februari 2018 hierover nog zienswijzen inbrengen. Uit het besluit blijkt dat er door de uitvoeringsmaatregelen nauwelijks tot geen negatieve effecten op de aanwezige habitattypen en flora en fauna verwacht worden. De maatregelen zijn dan ook bedoeld als natuurcompensatie.

De opgelegde compensatiemaatregelen zijn strijdend met het bestemmingsplan. Als vervolg op de vergunning wet natuurbescherming wordt hierdoor onderhavige omgevingsvergunningaanvraag ingediend. Deze heeft betrekking op volgende activiteiten:

- “Het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde”;
- “Handelen in strijd met regel ruimtelijke ordening”, de bestemming “bos” wijzigt naar “Natuur”.

Maatregelen

1. Heideontwikkeling

Bij Landgoed Wellenseind, ten westen van de Dunsedijk in gemeente Reusel-De Mierden, is in 2004 in opdracht van Bosgroep Zuid Nederland door Ecologica een inventarisatie naar de natuurwaarden uitgevoerd. Uit dit onderzoek zijn locaties naar voren gekomen welke kansrijk worden geacht voor natuurherstel. Zo komen er in en rond het grootste ven en de heiderelicten verschillende bijzondere planten en dieren voor zoals Fraai hertshooi, Wateraardbei, Waterviolier, Jeneverbes en Wilde gagel. In 2006 zijn op basis van dit onderzoek de eerste herstelmaatregelen uitgevoerd. Zo is er bos verwijderd om een verbinding te creëren tussen de heide en het ven. In zuidwestelijke richting van dit gekapt perceel liggen landduinen op de rand van het beekdal. Ontwikkeling van dit gebied naar droge heide met overgangen naar natte heide, gagel- en wilgenstruwelen wordt zeer kansrijk geacht (soortenrijke gradiënten). Een oppervlakte van 4,36 ha zal ontdaan worden van (naald)bomen (kadastraal perceel A791; stamomtrek bomen < 150 cm). Hierdoor zal ook het archeologisch monument vrijgezet worden. Vanwege de archeologische waarde zal de bodem niet geroerd worden. Kleine stobben zullen geklepeld worden en grote stobben blijven behouden (gunstig voor fauna zoals mieren en levendbarende hagedis). Slingerend tussen de grote stobben wordt vervolgens gechopperd om heideontwikkeling te stimuleren (50% van gekapte oppervlakte). De maatregelen zijn weergegeven op kaart in bijlage 2.

(aanvulling naar aanleiding zienswijze provincie 20/02/'19) Deze maatregel is conform het eerdere "inrichtings- en beeldkwaliteitsplan Landgoed Wellenseind (Praedium, november 2015)". De aardkundige waarden blijven tijdens het uitvoeringsproject behouden. Zo blijven de reliëfverschillen onaangetast, doordat er met aangepast materieel gewerkt wordt. Hierdoor zal de bodem én reliëf niet beschadigd worden.

2. Hooilandontwikkeling

Een hooiland in het centrale deel van het landgoed, wordt uitgebreid door het kappen van een tweetal populierenbestanden (samen 0,73 ha; kadastraal perceel A798; stamomtrek van enkele bomen > 150 cm). Het hierbij vrijkomende hout wordt afgevoerd. Stobben van populier worden gefreesd. Om basenrijke kwel aan maaiveld te krijgen worden drainerende sloten (631m) verondiept ~~en waar mogelijk gedempt~~ (kadastraal perceel A798). Deze maatregel zal een positief effect hebben op de verderop gelegen beekbegeleidende bossen. De maatregelen zijn weergegeven op kaart in bijlage 2.

(aanvulling naar aanleiding zienswijze provincie 20/02/'19) Op basis van de cultuurhistorische waarden wordt in de zienswijze vermeld dat het dempen van sloten binnen het cultuurhistorisch vlak 'Landgoed Wellenseind' niet aanvaardbaar is. Voorgesteld wordt om de sloten af te dammen. Echter zorgt afdammen ervoor dat kwel nog steeds uit het gebied onttrokken wordt, waardoor de ecologische doelstellingen vanuit NNB en Natura 2000 mogelijks niet behaald kunnen worden. Tevens zal door de aanwezigheid van de dammen onvoldoende stroming aanwezig zijn, waardoor verlanding optreedt, wat uiteindelijk zal leiden tot het verdwijnen van de cultuurhistorische waarden. Bosgroep Zuid

Nederland stelt voor om in plaats van te dempen de aanwezige sloten te verondiepen. Hierdoor wordt minder kwel weggevangen, kan overtollig regenwater probleemloos worden afgevoerd en blijven de sloten in het terrein aanwezig/zichtbaar. De cultuurhistorische waarden blijven behouden én de natuurdoelstellingen kunnen op deze wijze behaald worden. Deze aanpassing staat tevens onrechtstreeks in het voornoemd inrichtingsplan, aangezien in het plan vermeld staat dat ‘vochtig hooiland’ gerealiseerd moet worden.

3. Aanleg en herstel poel

Ten noorden van het grote ven wordt een poel gegraven van 200 m² (kadastraal perceel A791). Deze poel zal gevoed worden door kwel- en regenwater. Op deze locatie is momenteel de invasieve Sachalinse duizendknoop aanwezig. Deze zal bij de aanleg van de poel verwijderd worden. Een detailkaart en dwarsdoorsneden zijn weergegeven in bijlage 3 en 4.

(aanvulling naar aanleiding zienswijze provincie 20/02/'19) Voor de aanleg van de poel is een Programma van Eisen opgesteld door RAAP en de graafwerkzaamheden worden begeleid door een archeoloog van RAAP. Tevens zal de poel geen diepte van 1,50 meter onder maaiveld krijgen, zoals op de oorspronkelijke plannen is aangegeven, maar zal slechts 1,20 meter onder maaiveld uitgediept worden.

In de zuidoosthoek van het projectgebied is een voormalige poel verland/dichtgegroeid (kadastraal perceel A794). Deze poel wordt hersteld door de aanwezige opslag te verwijderen en vervolgens de poel uit te graven tot zijn oorspronkelijke diepte (schatting: 1,50 m onder maaiveld). Deze poel heeft een oppervlakte van circa 800 m².

De vrijkomende grond wordt elders in het gebied verwerkt, bijvoorbeeld om sloten te dempen (zie punt 2) of gaten in wegen op te vullen.

Planning

Bovengenoemde maatregelen worden in 2018 uitgevoerd. Afhankelijk van de doorlooptijd van deze omgevingsvergunning zullen de werkzaamheden plaatsvinden vóór het broedseizoen en/of in het najaar van 2018. Ook is de uitvoering weers- en terreinafhankelijk.

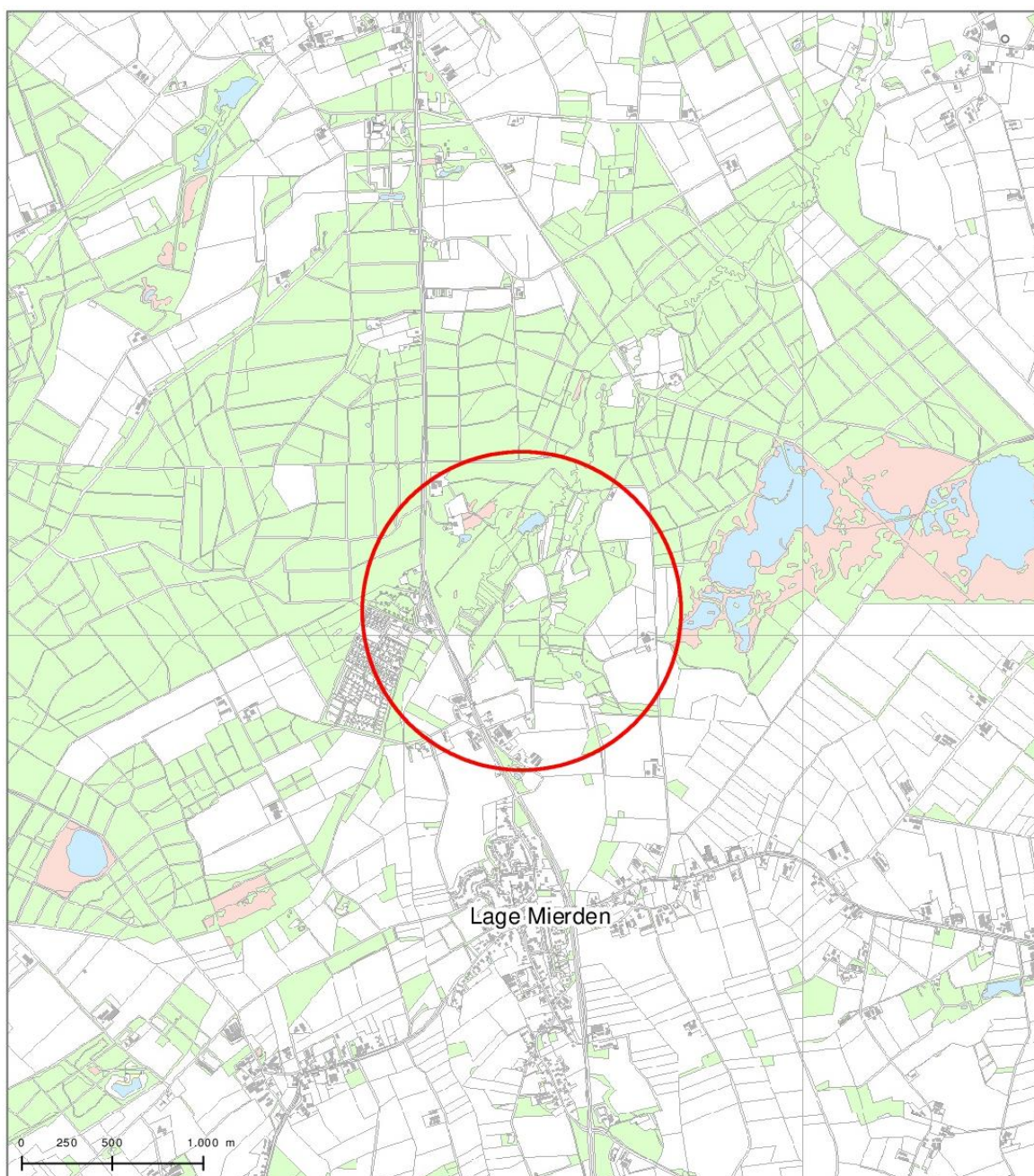
(aanvulling naar aanleiding zienswijze provincie 20/02/'19) Met uitzondering van de poel, komen bovenstaande maatregelen voort uit het inrichtings- en beeldkwaliteitsplan van Landgoed Wellenseind. Momenteel wordt een subsidieaanvraag ingediend voor het realiseren van de overige maatregelen uit het inrichtings- en beeldkwaliteitsplan Landgoed Wellenseind.

Bijlagen

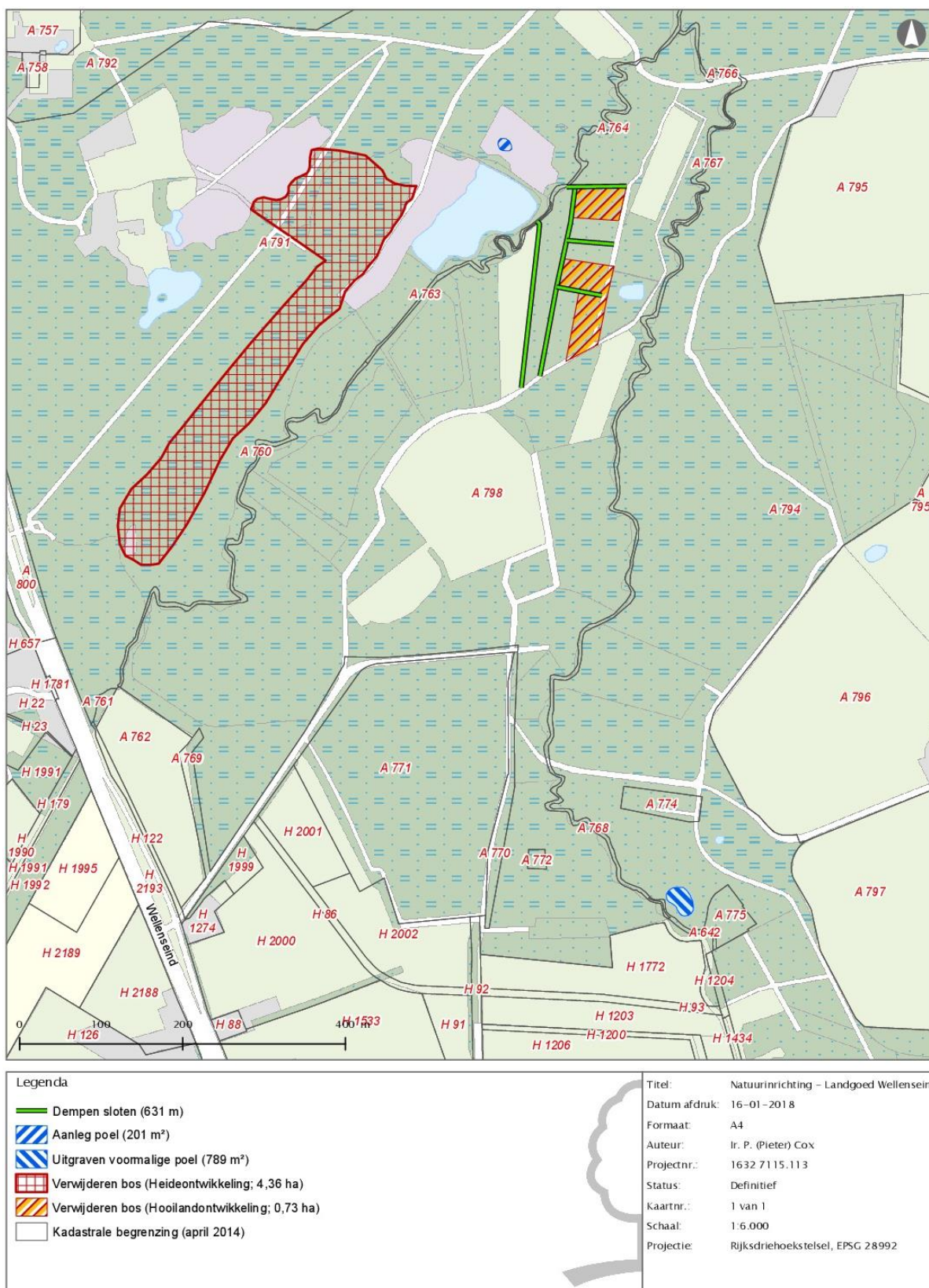
- Bijlage 1: Overzichtskaart Landgoed Wellenseind
- Bijlage 2: Kaart uitvoeringsmaatregelen Landgoed Wellenseind
- Bijlage 3: Detailkaart aanleg poel – Landgoed Wellenseind
- Bijlage 4: Dwarsdoorsneden aan te leggen poel
- Bijlage 5: Overeengekomen maatregelen voor compensatie

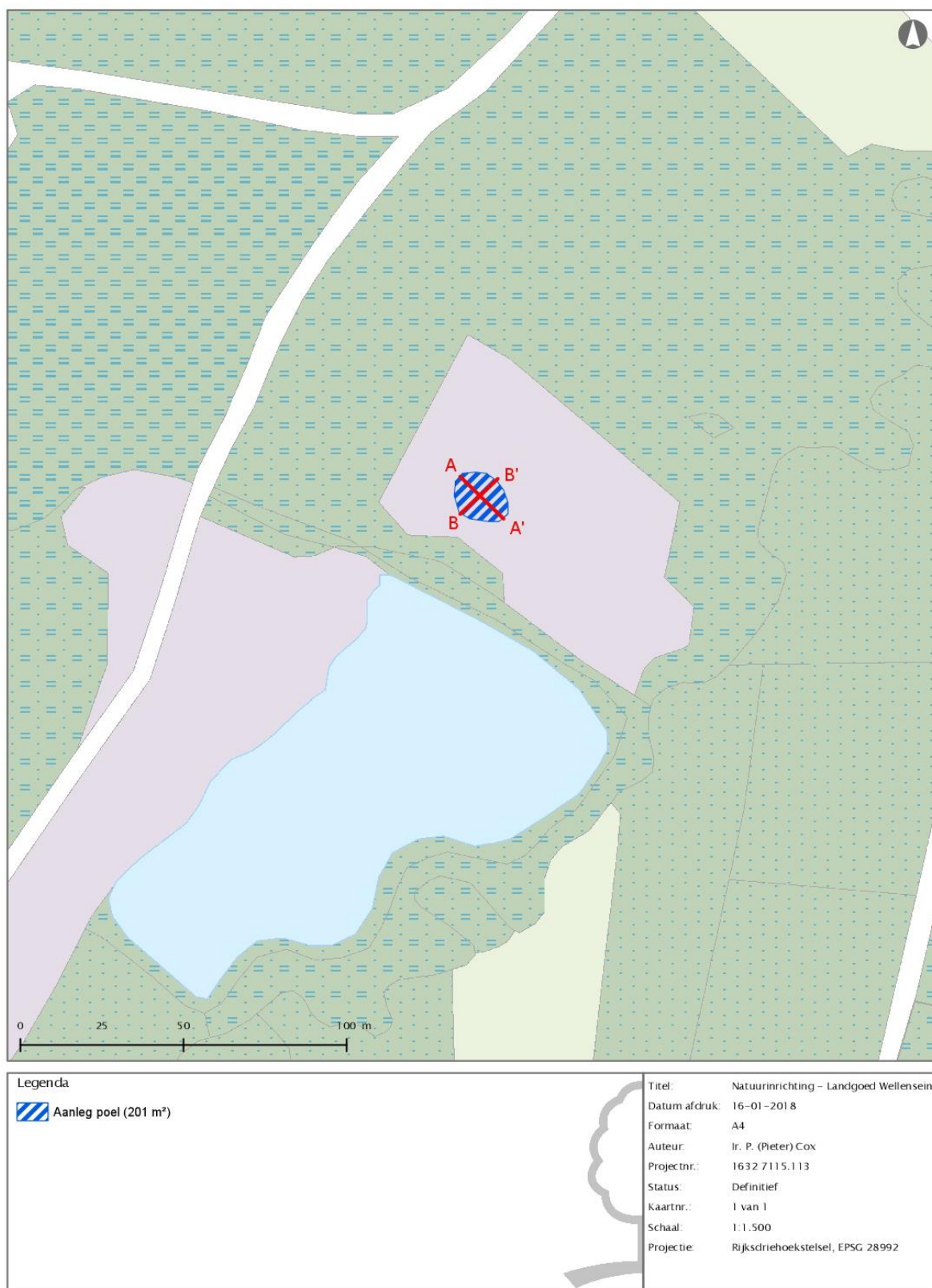
Bijlage 1: Overzichtskaart Landgoed Wellenseind

Bijlage 2: Kaart uitvoeringsmaatregelen Landgoed Wellenseind

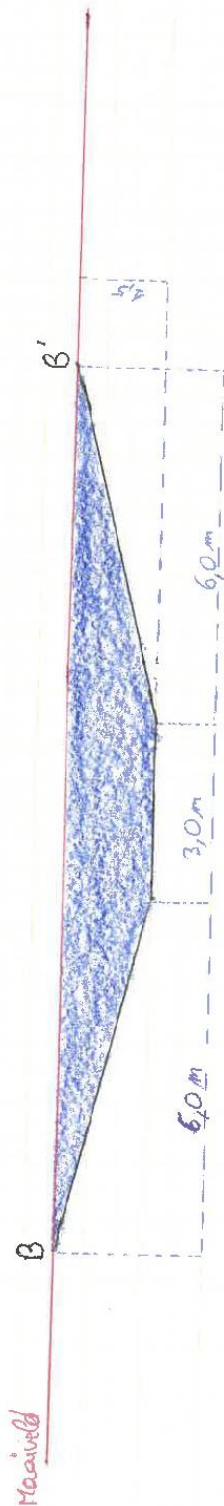
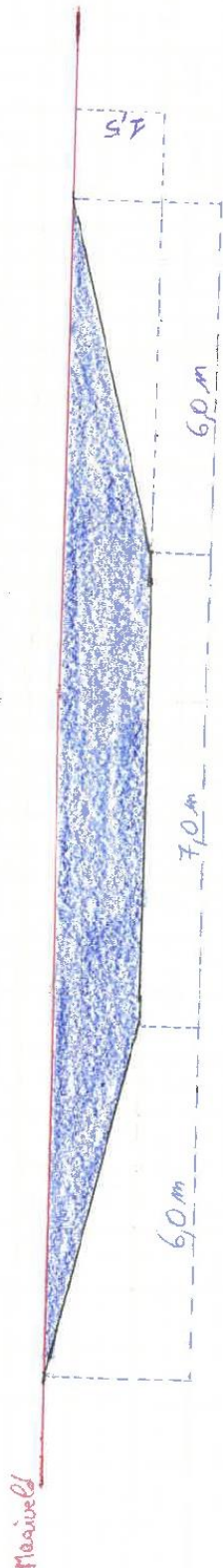

Bijlage 3: Detailkaart aanleg poel – Landgoed Wellenseind

Bijlage 4: Dwarsdoorsneden aan te leggen poel

Poel (schaal 1:100) 0 4,0 8,0 4,0 meter

Bijlage 5: Overeengekomen maatregelen voor compensatie

Overeen gekomen maatregelen voor compensatie (cultuurhistorie en natuur) op het landgoed.

De maatregelen zijn aanvullend op eventuele reeds in gang gezette maatregelen en hebben uitsluitend betrekking op het landgoed Wellenseind.

De afspraken van de fam. Zeeman en gemeente m.b.t. de realisatie van 10 ha EHS bovenstrooms van landgoed Wellenseind (opgenomen in een anterieure overeenkomst met de gemeente Reusel De Mierden) staan hier los van en blijven onverminderd van kracht.

1. Omvorming 3 ha bos naar droge heide: strooisel verwijderen, bos kappen en afvoeren, stobben frezen tot aan maaiveld
2. Omvorming 2 ha bos naar droge heide ter plaatse van stuifzandrug met archeologische waarde (stobben niet frezen)
3. Omvorming 2 ha bos naar historisch perceel / percelen nat hooiland tussen veestal en schaapskooi
4. Herstel rabattenstructuur langs Raamloop of langs Reusel. Langs de Reusel liggen nog resten van inlaatpunten. De locatie langs de Raamloop is voor wandelaars lastig toegankelijk vanwege natte omstandigheden. Herstel van de rabatten mag niet in strijd zijn met de N2000 doelen (behoud beekbegeleidende bossen). De definitieve keuze voor de locatie wordt genomen na onderzoek en in samenwerking tussen provincie en waterschap De Dommel
5. Opwaardering natuurwaarden agrarische percelen via agrarisch natuurbeheer. Het betreft de omvorming naar heischraal en soortenrijk grasland. Dit verdraagt zich met het voornemen van de fam. Zeeman dit perceel te laten begrazen met het Brandrode rund. De lopende beheersubsidie zal hiervoor worden aangepast
6. Omvorming landbouwperceel (1,7 ha) naar moeras (ambitiekaart). Vermoedelijk is het natuurtype nat schraal grasland kansrijker (onderbouwing door fam. Zeeman). De zuidelijke punt tegen de bossen aan is te droog voor dit natuurtype. Dit deel zal worden omgevormd van maïs naar gras, waarbij de historische kavelgrenzen wordt aangehouden. Het definitieve besluit over de inrichting en natuurtype zal in overleg met de Werkeenheid GOB (om voor subsidie in aanmerking te komen) worden genomen
7. Openstellen landgoed. Er is een aanvraag voor NSW ingediend, waarbij is uitgegaan van openstelling van het drogere (en begaanbare) gebied ten oosten van de Reusel. Ten aanzien van de ontsluiting wordt gebruik gemaakt van het bestaande padenstelsel, waarbij de natste delen worden ontzien. De definitieve keuze wordt gemaakt op basis van de voorwaarden verbonden aan de NSW-status. De ontsluiting voor wandelaars biedt zicht op de rabattenstructuur langs de Reusel, de archeologisch waardevolle stuifzandrug en het hooiland tussen veestal en schaapskooi. De uitbreiding van de heide ten westen van de Reusel (maatregel 1) is alleen onder begeleiding te bezoeken

Voor de uitvoering van de maatregelen 1 – 6 zal de fam. Zeeman de deskundigheid van de Bosgroep Zuid inschakelen en hun advies opvolgen.

Maatregelen cultuurhistorie en natuur op landgoed Wellenseind

1. Omvorming bos naar droge heide
2. Omvorming bos naar droge heide (stobben niet frezen, archeol.monument)
3. Omvorming bos naar vochtig hooiland
4. Herstel deel rabattenstructuur en waterdoorvoer
5. Opwaardering natuurwaarden agrarische percelen
6. Omvorming landbouwperceel naar natuur
7. Openstellen landgoed ten oosten van de Reusel

Naar aanleiding van bovenstaande (compensatie)maatregelen, zal de uiteindelijke inrichtingsschets er als volgt uit zien:

Inrichtingsschets

